

L'oratori musical del mestre Gònima

JOSEP PUJOL

Després de Josep Gaz, Manuel Gònima. Gaz i Gònima són dos mestres de capella de la Catedral de Girona, ambdós amb un ampli repertori i molt representatius dels diferents moments que van viure: Gaz, el final del XVII i la Guerra de Successió; Gònima, el llarg segle XVIII. En la música del primer ressona el vent del barroc, i en el segon les cordes del preclassicisme.

El grup Música Antiga de Girona ja van dedicar un disc a Gaz i, amb *Dolor y Amor*, ja és el segon que dediquen a Gònima (1710-1792), aprofitant el seu llarg i fèrtil mestratge a la Catedral, entre el 1735 i 1774. Aquesta vegada han desenterrat el seu únic oratori conservat en partitura, per subratllar així la pionera activitat del compositor en aquest camp. Amb l'esclaridor subtítol de «*Drama Sacro*», *Dolor y Amor* fou encarregat per la congregació giro-

nina dels Dolors a mitjan segle XVIII, i posa en escena quatre personatges i un cor per narrar els Dolors de Maria al Calvari: Jesús (el tenor David Hernández), Maria (l'alto Aniol Botines) i dos personatges innominats (el baix Pau Bordas i la soprano Elisenda Pujals).

El disc va ser enregistrat in vivo a l'Auditori de Girona el 2014, i des de llavors Música Antiga de Girona l'ha fet girar per diverses contrades, entre les quals Lleida, pàtria natal de Gònima. L'oratori exigia un canvi en la formació habitual del grup: més veus solistes i una corda més nodrida, també oboès i trompes. En aquest nou disc ja es nota positivament el relleu generacional en el camp de la música antiga, amb joves incorporacions provinents sobretot de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

La música encara està lligada a la doctrina barroca dels afectes, i per tant aquests *Dolor y Amor* són els pols

Aquests *Dolor y Amor* són els pols temàtics expressius i contrastants que lliguen tot l'oratori

GÒNIMA, Manuel

Dolor y Amor. Drama Sacro

Música Antiga de Girona
Girona, 2015.

temàtics expressius i contrastants que lliguen tot l'oratori en la seva successió de recitats, àries i cors, fins al punt que es personifiquen simbòlicament en dos dels personatges solistes: si el baix dona veu al costat amorós de la Passió, la soprano n'expressa el Dolor. Es podria haver aprofitat aquesta dualitat per donar més intencionalitat i contrast als tempos, per exemple. En aquest sentit, una direcció personal i creativa podria atorgar-los el segell propi que encara busca el grup, que va creixent en ambició i qualitat. Amb aquest esperit obert i renovat, la música antiga podria arribar-nos més nova que mai.

MURLÀ, Josep

De la fira del dibuix a «Olot Dibuixa, 1955-2015»

Patronat Fira del Dibuix Olot.
Olot, 2015.

Seixanta anys de dibuixos

JOAN SALA

Amb motiu de la seixantena edició de la Fira del Dibuix, el polifacètic i prolífic historiador olotí Josep Murlà i Giralt ha fet un llibre que en repassa els fets més rellevants. Aquesta fira sempre s'ha fet coincidir amb la ramadera de Sant Lluç, ja que aquest sant és el patró dels artis-

tes. El promotor de la primera edició va ser Ivo Pascual, el director de l'Escola Superior de Paisatge instituïda durant la Generalitat republicana i suprimida per l'estat feixista. La represa va venir als anys cinquanta, primer d'una forma senzilla, quasi humil, amb l'objectiu que uns artistes poguessin vendre al-

Una síntesi realment mínima

PERE BOSCH

Jordi Canal acaba de publicar la seva *Història mínima de Catalunya*; una síntesi que, tal com manifesta en el pròleg, pretén explicar-nos la història del nostre país «sense prejudicis, de manera despassionada i no lineal». Fa mesos que l'historiador olotí recorre els mitjans de comunicació espanyols per tal de combatre allò que anomena «els usos i abusos del nacionalisme català». Es tracta d'un objectiu perfectament respectable. Allò que resulta menys comprensible és que aquest combat el porti a caure en els mateixos vicis que pretén superar. En aquest sentit, Canal no ens ofereix, com a alternativa, una història rigorosa, sinó que es limita a substituir uns mites per uns altres. Intercanvia, per posar només alguns exemples, els mites de la bandera catalana o el compromís de Casp (a bastament superats per la historiografia) per uns altres, molt més contemporanis, que ha bastit la publicística de determinats partits, com ara el de la suposada majoria silenciosa o la teoria que la societat catalana actual està «més dividida i fracturada que en el passat»; una afirmació ben poc sostenible, sobretot si tenim en compte els conflictes que ha patit el nostre país i que ell mateix ressegueix a les pàgines precedents.

El problema no només rau en la substitució dels mites, sinó en un relat que constantment es veu trencat per uns canvis temàtics abruptes (es van alternant punts i a parts de temes absolutament diferents sense cap gràcia ni lligam) i per un deversall de dades que converteixen alguns capítols en un catàleg francament tediós. L'obsessió de l'autor per omplir el llibre amb dades i més dades arriba a nivells absurds, sobretot quan s'endinsa en l'etapa actual i es mostra obsedit a donar-nos a conèixer les seves preferències musicals, polítiques o, fins i tot, periodístiques. En aquest sentit, resulta molt il·lustratiu conèixer els únics periodistes que, a parer de Jordi Canal, mereixen ser citats: Antoni Puigverd, Javier Cercas, Joan Tàpia, Valentí Puig, Francesc de Carreras i Arcadi Espada. Tota una declaració d'intencions que ens permet descobrir quines són les fonts doctrinals de la darrera part del llibre, quan l'autor deixa l'ofici d'historiador i assumeix directament el de comentarista polític per explicar-nos la seva particular visió de la societat catalana actual. En aquest sentit, Canal no deixa cap govern dempeus i afirma que «la nacionalització de la societat, tant en les etapes pujolista i de Mas com en la dels tripartits, ha estat de gran pro-

gun dibuix que tenien mig oblidat en la carpeta, la tècnica emprada per tots els participants. Era una època en què no es venia quasi res, ja que les penúries econòmiques eren molt grans per a la majoria de la població. El dibuix resultava més fàcilment assequible que una tècnica pictòrica, i així va començar un mercat que ha arribat fins als nostres dies amb variacions puntuals que el temps comporta, tot i que en essència és el mateix. Es repassen els artistes que van portar el pes de l'organització

inicial, que van ser els que van ajudar a consolidar el mercat artístic, i també els que al llarg de tot aquest temps s'hi han incorporat, les noves generacions. Es comenten els esdeveniments més significatius a parer de l'autor, com la reiterada discussió de si calia passar la fira als caps de setmana o fer-la el dia del sant, com s'ha anat fent sempre. En els darrers anys s'han programat un seguit d'activitats artístiques populars sota el nom d'«Olot Dibuxa», amb les quals es brinda a la ciutadania la pos-

CANAL I MORELL, JORDI

Història mínima de Catalunya

Turner Publicaciones
Madrid, 2015
294 p.

fundit i els seus resultats expliquen, junt amb la crisi econòmica i social, la situació actual». En qualsevol cas, segur que la situació que viu el nostre país, es tingui la posició que es tingui, mereix una explicació molt més complexa i argumentada; i segur que tots plegats necessitem històries construïdes molt més des del rigor acadèmic que no pas des dels prejudicis ideològics.

sibilitat de participar-hi activament, en tallers per a totes les edats i aptituds; visites a alguns estudis, espais d'intimitat habitualment no freqüentables; projecció de dibuixos a la façana de la casa de la Vila i d'altres. El llibre comença amb uns records i vivències escrites pel crític Domènec Moli, i s'acaba amb un recull fotogràfic de tots aquests anys i les estampes que es reparteixen en la celebració de la missa que es fa als matins de Sant Lluc, fetes per diferents dibuixants participants a la fira.